

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vybrané otázky ohledně poskytování dodávek energií dle NOZ

Nový občanský zákoník přináší řadu změn v oblasti poskytování dodávek energií. Na vybrané otázky související s ochranou spotřebitelů a novými povinnostmi dodavatelů se zaměřím v tomto příspěvku.

Zakotvení poskytování energií v nové právní úpravě

V souvislosti s dodávkami energií se v praxi nejčastěji diskutují smlouvy o sdružených službách na dodávky zemního plynu dle ustanovení § 72 odst. 2 zákona č. [458/2000](#) Sb., energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů, a smlouvy o sdružených službách na dodávky elektřiny dle ustanovení § 50 odst. 2 téhož zákona.

Dle zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen "NOZ") se dodávky energií považují jednoznačně za dodávku zboží (zboží = věc movitá), a to zejména s přihlédnutím k ustanovení § 497 NOZ „*Na ovladatelné přírodní síly, se kterými se obchoduje, se přiměřeně použijí ustanovení o věcech movitých.*“. Nelze přitom přehlédnout, že smlouvy o sdružených dodávkách energií jsou specifické právě v tom, že vedle dodávky elektřiny nebo plynu obsahují také závazek dodavatele zajistit přenos, distribuci a související systémové služby.

Možnost odstoupit od uzavřené smlouvy

Vzhledem ke skutečnosti, že ustanovení § 1829 odst. 1 písm. c) NOZ se vztahuje jak na pravidelnou a opakovanou dodávku zboží, tak i na poskytování služeb, spotřebitel má podle mého názoru právo od smlouvy o dodávce energií odstoupit **do 14 dnů ode dne počátku dodávání energií** (bez nutnosti uvádět důvod a bez jakékoliv sankce). V této souvislosti spíše pro úplnost upozorňuji, že **pokud dodavatel spotřebitele o jeho právu na odstoupení od smlouvy nepoučí** (anebo to není schopen prokázat), pak lhůta činí **1 rok a 14 dní**. Pro dodržení lhůty pak stačí, aby spotřebitel odstoupení od smlouvy dodavateli odeslal poslední den zmíněné lhůty (oproti dosavadnímu stavu, kdy bylo nutné dle předchozí občanskoprávní úpravy v dané lhůtě odstoupení od smlouvy doručit).

Z výše uvedeného vyplývá, že nově se stává nadbytečné ustanovení § 11a odst. 2 energetického zákona, které dávalo možnost odstoupit nejdéle do 5 dnů před zahájením dodávek energií. NOZ tak toto právo „pohltil a rozšířil“, a proto dle mého soudu v tomto znění již nenajde do budoucna uplatnění (přirozeně pokud nedojde v této oblasti k právně významné novelizaci NOZ).

Mohlo by tak dojít ke snížení četnosti praktik nepoctivých obchodních zástupců při pouličním a podomním sjednávání těchto smluv. Sjednávání totiž v nezanedbatelném počtu případů probíhá za okolností, které se nedají posoudit jako jasné a srozumitelné informování o podmínkách a ceně dodávaných energií. Obchodní zástupci neseriózních společností dokonce nezřídka obtěžují a nutí zejména sociálně slabší a důvěřivé seniory k podpisu nevýhodné smlouvy s tvrzením, že neuzavřou-li "aktualizovanou" smlouvu, bude jim přerušena dodávka elektřiny anebo plynu. Cena samotné elektřiny nebo plynu sice může být o něco málo levnější než u dosavadního dodavatele, nicméně konečné platby za odběr a související služby v podobě měsíčních paušálů významně převyšují celkovou částku účtovanou předchozím dodavatelem. Delší doba pro přehodnocení rozhodnutí a odstoupení od smlouvy tak může být v těchto případech spotřebitelům ku prospěchu.

Zákaz podomního a pouličního prodeje obecní vyhláškou

V boji proti nekalým obchodním praktikám se brání i některé obce, které zakazují na svém území pouliční nebo podomní prodej. Avšak dle ustanovení § 1 odst. 1 věta druhá NOZ platí, že „Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.“. Porušení takového zákazu může být tedy postiženo jen uložením pokuty, platnosti samotné smlouvy sjednané se spotřebitelem se to nikterak nedotýká. Změnu v tomto ohledu nepřináší ani nový občanský zákoník, a proto pro zrušení nevýhodné smlouvy na dodávku energií je i v těchto případech nadále nutné ze strany spotřebitele formálně odstoupit od smlouvy.

Výslovný souhlas se zahájením poskytování služeb

Nově dle ustanovení § 1823 NOZ je z pohledu dodavatele energií nutné získávat výslovný souhlas spotřebitele s poskytováním služeb v průběhu lhůty pro odstoupení od smlouvy. Pokud by spotřebitel výslovný souhlas neudělil, neměl by mít dodavatel po případném odstoupení od smlouvy nárok na úhradu spotřebovaných služeb.

Závěr

Nová právní úprava posiluje možnost spotřebitele bránit se nekalým obchodním praktikám, avšak na druhé straně klade nové požadavky na podnikatele ohledně úpravy a revize jejich smluvní dokumentace a nastavení vnitřních systémů při řešení požadavků spotřebitelů (např. na odstoupení od smlouvy). Věřme, že se nepotvrdí některá negativní očekávání a výše uvedené novinky v oblasti ochrany spotřebitele v praxi dopadnou na nepoctivé dodavatele a nestanou se pouze administrativní zátěží pro dodavatele poctivé.

Mgr. Tomáš Liškutín
advokát

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná řešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)